

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍHO KONSORCIA REFERNET ZA ROK 2013

Zpracovaly: Mgr. Zdeňka Šimová, Ing. Věra Czesaná, CSc. (Národní vzdělávací fond,
o.p.s.)

Schváleno zasedáním Národního konsorcia ReferNet dne 16.12.2013

I. O projektu ReferNet

ReferNet je projekt iniciovaný Evropským střediskem pro rozvoj odborné přípravy (Cedefop), agenturou Evropské komise zaměřenou na rozvoj odborného, počátečního i dalšího vzdělávání v širších souvislostech.

Hlavním úkolem ReferNetu je zpracovávání periodických přehledově-analytických zpráv o systému a politice odborného vzdělávání v dané zemi sloužících zejména jako:

- podklady pro politické rozhodování Evropské komise v oblasti evropského odborného vzdělávání (počáteční i další), pro stanovování optimální strategie do budoucna, a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání
- nástroj monitoringu vývoje odborného vzdělávání v evropských zemích, a k mezinárodnímu srovnávání situace v jednotlivých zemích,
- zdroj příkladů dobré praxe a dalších informací využitelných při rozhodování tvůrců národních politik a dalších expertů.

Zejména v posledních letech v kontextu Strategie EU 2020 stoupá význam ReferNetu jako klíčového nástroje pro hodnocení postupu jednotlivých zemí k realizaci cílů Strategie EU 2020 a pro tvorbu specifických doporučení Evropské komise pro jednotlivé země v oblasti odborného vzdělávání (jedná se jak o reporting dlouhodobějšího vývoje ve vztahu k cílům strategie a tak o ad hoc reporting národních opatření souvisejících s doporučeními, které ČR obdržela v rámci tzv. „Evropského semestru“).

Česká republika se k síti ReferNet připojila v roce 2004 spolu se vstupem do EU. V čele každé národní sítě stojí národní koordinátor, který na svoji činnost získává grant od Cedefopu podmíněný spolufinancováním ze strany národních orgánů. V ČR se od začátku projektu se na pozici národního koordinátora střídají po dvou letech Národní vzdělávací fond o.p.s. (NVF) a Národní ústav pro vzdělávání (NÚV). Toto střídání je zakotveno smluvně mezi oběma partnery a **podpořeno ze strany MŠMT**.

Garantem projektu je národními orgány jmenovaný národní reprezentant sítě ReferNet - osoba odpovídající za odbornou kvalitu a relevanci výstupů projektu a garantující procesy související s realizací projektu na národní úrovni.

V listopadu 2011 byla **uzavřena na období 2012-2015 čtyřletá rámcová smlouva mezi Cedefopem a Sdružením ReferNet ČR¹**. V rámci této smlouvy Cedefop každoročně uzavírá s národním koordinátorem Specifickou smlouvu o konkrétních pracovních úkolech na další rok.

V letech 2013-2014 zastává funkci národního koordinátora Národní vzdělávací fond (NVF).

¹ „Sdružení ReferNet ČR“ vzniklo za účelem realizace mezinárodního grantového projektu ReferNet č. GP/RPA/ReferNet-FPA/001/11 na základě smlouvy mezi dvěma klíčovými aktéry- Národním ústavem pro vzdělávání a Národním vzdělávacím fondem.

II. Hlavní výstupy v pracovním roce 2013

V roce 2013 připravilo Národní konsorcium tyto výstupy:

- **Aktualizace dotazníku o politice odborného vzdělávání (VET Policy Report)**

Tento typ zprávy je v pořadí již čtvrtým dokumentem informujícím na evropské úrovni o politice odborného vzdělání v ČR. Rozsáhlý dotazník vytvořený v roce 2012 mapující pokrok v národní politice od roku 2010 (od doby platnosti Brugského komuniké) byl v roce 2013 doplněn o popis změn a vývoje za poslední rok a nově bylo zpracováno několik dalších tematických okruhů. Aktualizace 2013 tedy obsahovala následující kapitoly: podpora odborného vzdělávání a kariérového poradenství; podpora účasti v odborném vzdělávání; partnerství a spolupráce; podnikavost a učení na pracovišti; monitorování výstupů (dat) v odborném vzdělávání (aktualizovány z roku 2012); klíčové kompetence a řízení kariéry; internacionalizace a mobilita; komunikační strategie v oblasti implementace evropských nástrojů a zkvalitňování dat o odborném vzdělávání na evropské úrovni (nové v roce 2013). Aktualizace byla vypracována ve spolupráci NÚV a NVF a po schválení Řídícím výborem a validaci národním reprezentantem a zapracování jejich připomínek byla v květnu 2013 zaslána Cedefopu. Dokument je podkladem pro další zpracování Cedefopu, který vytváří souhrnné zprávy za všechny země EU pro Evropskou komisi.

- **Popis systému odborného vzdělávání (VET in Europe – Country report)**

Popis systému odborného vzdělávání je typem zprávy, která v rámci národní sítě letos vznikla již podeváté. Základní strukturu témat určuje Cedefop, ve výběru podtémat a koncipování obsahu je však národním stranám ponechána volnost, aby zpráva mohla snadněji zobrazit národní specifika. Zpráva obsahuje celkem čtyři kapitoly: 1. Externí faktory ovlivňující odborné vzdělávání; 2. Poskytování odborného vzdělávání v perspektivě celoživotního učení; 3. Utváření kvalifikací (vztah trhu práce a odborného vzdělávání) 4. Podpora účasti v odborném vzdělávání. Publikace obsahuje i diagram vzdělávacího systému (uvádějící vedle úrovně ISCED také úroveň EQF).

V letošním roce nově proběhlo tzv. „peer review“, aktivita, která měla za cíl zvýšit kvalitu zprávy. Dvojice zemí s odlišným vzdělávacím systémem si vyměnily a opřipomínkovaly jednu kapitolu hotové zprávy z roku 2012. Přístup se ukázal jako velmi přínosný, neboť autoři/editoři zpráv získali zpětnou vazbu z hlediska zahraničního čtenáře a mohli se inspirovat zajímavými prvky v pojetí zprávy partnerskou zemí. Následně byla, i na základě získaných připomínek, vytvořena aktualizace zprávy pro rok 2013. Byla zpracována v angličtině a po zapracování připomínek ze strany řídicího výboru a schválení národním reprezentantem odeslána do Cedefopu v listopadu 2013. Zpráva je k dispozici ke stažení na webových stránkách ReferNetu ČR (www.refernet.cz/odborne-vzdelavani-v-cr/popis-systemu-odborneho-vzdelavani) a v současné době probíhá její překlad do českého jazyka.

- **Zaostřeno na odborné vzdělávání (Spotlight on VET)**

Jedná se o informační leták v rozsahu šesti stran, který byl již v minulosti vytvořen pro účely předsednictví jednotlivých zemí Radě EU. Od roku 2012 je nově zpracováván všemi zeměmi ReferNetu. Cílem je představit klíčové jevy, silné stránky a výzvy národního systému. V roce 2013 Cedefop zpracoval grafickou podobu letáku a zejména sjednotil schéma vzdělávacích soustav tak, aby byly prezentovány jednotnou formou pro všechny země. Národní koordinátor NVF spolu s klíčovým partnerem NÚV během roku průběžně úpravy konzultoval. V listopadu 2013 Cedefop vydal anglickou podobu letáku online (<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/22047.aspx>). Do konce roku 2013 národní koordinátor zajistí vytištění anglických letáků, v současné době se připravuje jejich překlad do českého jazyka. Leták v českém jazyce Cedefop graficky upraví, aby měl stejnou formu, jako leták anglický, a národní koordinátor opět zajistí jejich tisk. Předpokládaný termín, kdy by měly být k dispozici české letáky, je začátkem příštího roku.

- **Tematická studie o předčasných odchodech ze vzdělávání („Article on early school leavers“)**

Novinkou mezi aktivitami sítě je tzv. „Article“, kratší tematická studie (cca 20 stránek) na téma zadané Cedefopem. V roce 2013 bylo vybráno v návaznosti na aktuální otázky evropské vzdělávací politiky téma předčasných odchodů z odborného vzdělávání. Studie jednak poskytuje základní přehled o dané problematice na národní úrovni a jednak slouží jako podkladový materiál pro práci Cedefopu na celoevropské úrovni, a opět poskytuje zdroj informací pro evropskou i národní politiku odborného vzdělávání.

Studie byla zpracována na základě podkladů pracovníků NVF a NÚV a konzultací s dalšími experty a po validaci národním reprezentantem byla v červnu 2013 odevzdána Cedefopu. Koncem roku jsou očekávány připomínky ze strany Cedefopu a po jejich zapracování vznikne finální verze. Pracovní verze (draft) je k dispozici v anglickém jazyce ke stažení na webových stránkách ReferNetu (http://www.refernet.cz/sites/default/files/cz_2013_article_early_school_leavers.pdf).

Připravuje se také česká verze.

Původně byla pro rok 2013 plánována i druhá tematická zpráva (téma nebylo specifikováno), vzhledem k navýšenému objemu ostatních prací však Cedefop od tohoto záměru ustoupil.

- **Články o odborném vzdělávání v ČR**

Sít' ReferNet pravidelně Cedefop informuje o vývoji v odborném vzdělávání a souvisejících tématech prostřednictvím krátkých aktuálních článků zasílaných minimálně 2x ročně. Články jsou zveřejňovány na webu Cedefopu, prostřednictvím jeho online zpravodajství rozesílány odborníkům z celé Evropy, a zejména slouží jako podklad, který Cedefop využívá pro zpravodajství účastníkům výročních zasedání DGVTV (Direktorát EK pro odborné vzdělávání a přípravu) a Poradního výboru pro odborné vzdělávání (Advisory Committee for Vocational Education and Training).

V roce 2013 byly zprávy poprvé využity i pro monitoring procesů probíhajících na národní úrovni v souvislosti s doporučeními Evropské komise v rámci tzv. Evropského semestru. Doporučení pro ČR v oblasti vzdělávání se týkala (1) zavedení systému hodnocení v základním vzdělávání, který by byl zaměřený na zlepšení, a (2) zavedení kvalitního transparentního systému evaluace výzkumu a vývoje. Národní konsorcium zpracovalo tedy dvě krátké zprávy podle šablony dodané Cedefopem, z nichž jedna informovala o projektu NIQUES (Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy) - v návaznosti na první doporučení, a druhá o tvorbě nového systému hodnocení výzkumu a vývoje v rámci reformy systému řízení a financování výzkumu, vývoje a inovací – v návaznosti na druhé doporučení. Články byly zaslány Cedefopu v lednu 2013 a v září 2013 jejich aktualizace.

Kromě nich bylo zpracováno a v průběhu roku Cedefopu odesláno několik dalších článků, které popisují důležité projekty ve vzdělávání v roce 2013: Projekt Pospolu, Stáže pro mladé, UNIV 3 a Portál Vzdělávání a práce.

Všechny články jsou k dispozici v české i anglické verzi na webových stránkách Refernetu (<http://www.refernet.cz/politika-odborneho-vzdelavani>).

- **Bibliografie**

Národní konsorcium pokračovalo ve zpracovávání a správě bibliografické databáze publikací (VET-bib). Za tímto účelem poskytuje konsorcium prostřednictvím NÚV Cedefopu pravidelně bibliografické záznamy o nových publikacích a dalších výstupech zaměřených na oblast vzdělávání, rozvoj lidských zdrojů, problematiku kvalifikací, trhu práce, předvídání kvalifikačních potřeb atd. V roce 2013 bylo dosud do databáze odesláno 50 záznamů. Databáze VET-Bib je přístupná online na www.cedefop.europa.eu/EN/about-cedefop/library-and-documentation.aspx.

- **Národní webová stránka ReferNetu**

NVF průběžně spravoval a doplňoval webovou stránku www.refernet.cz. Stránka je pravidelně z hlediska vzhledu a funkčnosti velmi dobře hodnocena Cedefopem. Stránky jsou automaticky propojeny s webovými stránkami Cedefop i členů mezinárodní sítě ReferNet. To umožňuje uživatelům sledovat všechny aktuality, novinky a publikace Cedefopu. Existuje také možnost přihlášení zájemců k oděru RSS zpráv. Kromě zpráv byly na webové stránky průběžně zařazovány aktuality v českém jazyce – jak z českého prostředí, tak překlady ze zahraničních zpráv z oblasti odborného vzdělávání. Pravidelně byly překládány informace ze stručných zpráv Cedefopu – tzv. Briefing Notes, a VET Alert, přehled o nejnovějších publikacích z oblasti VET.

- **Akce na podporu povědomí o odborném vzdělávání a ReferNetu („Visibility actions“)**

V roce 2013 národní koordinátor aktualizoval Diseminační strategii, kterou národní konsorcium vypracovalo v roce 2005, podle aktuálních priorit a metod ReferNetu. V návaznosti na Strategii a za přispění členů konsorcia byl vytvořen předběžný plán akcí podporujících povědomí o odborném vzdělávání a projektu ReferNet pro rok 2013 („visibility actions“). V závislosti na časových možnostech národního koordinátora byly realizovány následující akce:

- Pokračovalo vydávání elektronického zpravodaje ReferNet Info, který o aktivitách ReferNetu a Cedefopu kromě členů národního konsorcia informuje i dalších více jak 200 zástupců institucí působících v odborném vzdělávání a souvisejících oblastech v rámci ČR (první číslo za rok 2013 vyšlo v červenci, druhé je plánováno na prosinec).
- Začalo vydávání série článků o ReferNetu v Newsletteru MŠMT o evropských záležitostech. V č. 9/2013 byl publikován článek ReferNet informuje o odborném vzdělávání, který prezentuje Zprávu o předčasných odchodech žáků a studentů ze vzdělávání v ČR. Do č.11/2013 byl odeslán článek Zpráva o systému odborného vzdělávání v ČR (VET in Europe-Country Report Czech Republic), do č. 12 je připraven článek o české i anglické verzi letáku Zaostřeno na odborné vzdělávání (Spotlight in VET Czech Republic 2012).
- V čísle 2/2013 čtvrtletníku pro rozvoj a vzdělávání dospělých Andragogika byl publikován článek Prostupnost systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě, který pojednává také o informační úloze ReferNetu a databáze Vet-bib. V témže periodiku vyšel v čísle 4/2013 článek o evropských nástrojích a jejich propojení s ReferNetem. Článek nazvaný Příklady dobré praxe-Evropské nástroje v praxi vyšel také i v listopadovém čísle časopisu Moderní vyučování a popisuje informační roli sítě ReferNet.
- V červnu 2013 byla síť ReferNet a možnosti jejího využití pro učitele a mistry odborné výchovy prezentována na semináři sítě TT Net. Byl také zpracován článek do Sborníku TT Net.
- ReferNet byl prezentován na pracovním setkání zástupců evropských iniciativ, který pořádali pracovníci NÚV v prostorách NAEP a na veletrhu Educa Expo Lingua Show.
- Informační materiály ReferNetu i Cedefopu byly jako již každoročně distribuovány na odborných akcích a prostřednictvím partnerů. Jednalo se zejména o seminář Celoživotní učení v Kroměříži (15.-16. 5. 2013), setkání zástupců krajů k problematice rozvoje lidských zdrojů v Plzni (9.-10.5.2013), na Konferenci ICOLLE Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně (17.-18.9.2013) a na zasedání Středoevropské iniciativy (CEI) v listopadu v Praze. Materiály o českém vzdělávacím systému rovněž distribuovali pracovníci NVF na zahraničních cestách.
- Materiály jsou distribuovány také v prostorách partnerských institucí (zejm. NVF, NÚV a NAEP).

- **Další aktivity**

Zasedání Národního konsorcia

Každoročně se v závěru roku koná zasedání všech členů Národního konsorcia a zasedání Řídícího výboru. Hlavní náplní tohoto zasedání je schválení výroční zprávy a plánu práce na další pracovní rok, ale i projednání a zhodnocení nejdůležitějších výstupů sítě ReferNet ČR.

Mezinárodní zasedání sítě ReferNet

Zástupci národního koordinátora (NVF) se účastnili mezinárodních zasedání sítě ReferNet. Regionální zasedání se konalo v dubnu 2013 ve Vídni. Výroční plenární zasedání ReferNetu se konalo v listopadu 2013 v Soluni. Na jednáních probíhaly diskuse o jednotlivých aktivitách ReferNetu, pracovních otázkách i o dalším směřování celé sítě. Cedefopu je rovněž poskytována zpětná vazba ohledně jeho činnosti a prezentace.

III. Národní konsorcium - kontakty, vedení, členové Národního konsorcia

Kontakty a vedení Národního konsorcia

Národním koordinátorem ReferNetu ČR byl v tomto pracovním roce Národní vzdělávací fond (NVF). NVF vykonával, zajišťoval a koordinoval všechny aktivity podle plánu práce, v úzké součinnosti zejména s klíčovým partnerem NÚV. Zprávy pravidelně validoval národní reprezentant ReferNetu z MŠMT a připomínkoval řídící výbor národního konsorcia. Dílčí úkoly plnili i někteří další aktivnější členové národního konsorcia.

Koordinující instituce v letech 2013-2014:

Národní vzdělávací fond (NVF), Opletalova 25, 110 00 Praha 1, tel.: 224 500 543

Národní koordinátorka ReferNetu ČR: **Ing. Věra Czesaná, CSc. (NVF)**

czesana@nvf.cz

Projektová manažerka:

Mgr. Zdeňka Šimová (NVF)

simova@nvf.cz

Manažerka webových stránek:

Ing. Marta Salavová (NVF)

salavova@nvf.cz

Asistentka projektu:

Jana Kantorová (NVF)

kantorova@nvf.cz

Informační specialistka:

Anna Konopásková (NÚV)

anna.konopaskova@nuv.cz

Národní reprezentant:

Mgr. Jan Bruha (MŠMT)

jan.bruha@msmt.cz

Do sítě ReferNet je v České republice zapojeno celkem 21 institucí.

Aktuální seznam členů Národního konsorcia:

Člen konsorcia	Webová stránka	Kontaktní osoba	e-mail	Telefon
NVF	www.nvf.cz	Věra Czesaná	czesana@nvf.cz	224 500 540
NÚV	www.nuv.cz	Martina Kaňáková	martina.kanakova@nuv.cz	724 652 226
MŠMT	www.msmt.cz	Petr Bannert	Petr.bannert@msmt.cz	234 812 143
MPSV	www.mpsv.cz			
NAEP/Eurydice	www.dzs.cz; www.naep.cz	Jana Halamová	Jana.halamova@naep.cz	221 850 618
ICV	www.icv.mendelu.cz	Lenka Danielová	danielov@mendelu.cz	545 135 209
CSVŠ	www.csvs.cz	Helena Šebková	sebkova@csvs.cz	257 011 312
SPTV	www.ssvs.cz	Michal Karpíšek	karpisek@ssvs.cz	241 402 155
AVOŠ	www.asociacevos.cz	Dana Čapková	dana.capek@atlas.cz	602 341 890
RCV	www.rcv.cz	Pavel Široký	Pavel.siroky@rcv.cz	736 754 774
VÚPSV	www.vupsv.cz	Aleš Kroupa	ales.kroupa@vupsv.cz	224 972 837
MU Brno	www.fss.muni.cz	Tomáš Sirovátka	tomas.sirovatka@vupsv.cz	549 496 559, 543 211 865
SÚ AV	www.soc.cas.cz	Natalie Simonová	Natalie.simonova@soc.cas.cz	222 310 232
AIVD	www.aivd.cz	Erika Konupčíková	reditel@aivd.cz	739 445 930
SPaD	www.spcr.cz	Ondřej Gbelec	ogbelec@spcr.cz	225 279 807
ČMKOS	www.cmkos.cz	Dušan Martínek	martinek.dusan@cmkos.cz	234 461 111
ATKM	www.atkm.cz	Pavel Prokop	atkm@atkm.cz	542 210 629
MPO	www.mpo.cz	Hana Kubátová	kubatova@mpo.cz	224 852 372
CZESHA	www.czsha.cz	Jiří Zajíček	Jiri.zajicek@mssch.cz	222 924 427
SSŠCMS	www.soukromeskoly.cz	Petr Jadrný	ssscms@mbox.vol.cz	281 002 623, 603 830 036
UZS	www.uzs.cz	Pavel Dušek	pavel.dusek@uzs.cz	222 520 951, 222 587 455
ICV MENDELU	www.mendelu.cz	Ing.Lenka Danielová, Ph.D.	lenka.danielova@mendelu.cz	545 135 201

IV. Závěr

Česká republika splnila všechny úkoly v rámci sítě Refernet stanovené pro rok 2013 plánem práce schváleným Národním konsorciem v roce 2012. Práce zástupců ReferNet ČR je Cedefopem a dalšími mezinárodními členy sítě ReferNet velmi dobře hodnocena. Zástupci ReferNet ČR se také zapojovali do mezinárodních diskusí o charakteru zpráv a dalším směřování sítě. Zároveň se aktivně účastnili mezinárodních jednání sítě a zasedali v pracovních skupinách. Kvalita práce Národního konsorcia je hodnocena Cedefopem dvakrát ročně prostřednictvím tzv. Status Reports (průběžného hodnocení zasílaného národnímu koordinátorovi).